

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ ДЛЯ ПРИРОДНИЧИХ ФАКУЛЬТЕТІВ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-педагогічної роботи

_____” _____ 20__ р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АНГЛІЙСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ**

спрямованої на формування у студентів іншомовної професійної комунікативної
компетентності рівня С1
(згідно з Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти)

галузей знань: **10 «Природничі науки»**
18 «Виробництво та технології»

спеціальностей: **101 «Екологія»**
**183 «Технології захисту навколишнього
середовища»**

**біологічного, геологічного та географічного факультетів
другого (магістерського) рівня вищої освіти**

Львів 2019

Робоча програма навчальної дисципліни «Англійська мова за фаховим спрямуванням» (рівень С1) для студентів біологічного, геологічного та географічного факультетів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальностями: 101 «Екологія», 183 «Технологій захисту навколишнього середовища» – Львів: ЛНУ, 2019. – 7 с.

Розробники: проф. Микитенко Н.О., доц. Козолуп М.С., асист. Івасів Н. С.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка

Протокол № 12 від 12 червня 2019 р.

Завідувач кафедри іноземних мов
для природничих факультетів

Затверджую _____ проф Микитенко Н.О.

“ _____ ” _____ 2019 р

Схвалено Вченою радою факультету іноземних мов

Протокол № ____ від. “ _____ ” _____ 2019 р.

Голова _____ проф. Сулим В. Т.

“ _____ ” _____ 2019 р

1. Опис навчальної дисципліни
“Англійська мова за фаховим спрямуванням”

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>денна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 3	<u>Галузі знань</u> 10 Природничі науки 18 Виробництво та технології	Нормативна
Модулів – 2	<u>Спеціальності</u> 101 Екологія 183 Технології захисту навколишнього середовища	<i>Рік підготовки:</i>
		I
Змістових модулів – 4		<i>Семестр</i>
Курсова робота		I
Загальна кількість годин – 90		<i>Лекції</i>
		<i>Практичні</i>
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3,625	Рівень вищої освіти Другий (магістерський)	32
		<i>Лабораторні</i>
		<i>Самостійна робота</i>
		58
		ІНДЗ:
		<i>Вид контролю</i>
		залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Вивчення основ іншомовної фахової академічної комунікації у вищому навчальному закладі передбачає комплексну реалізацію практичної, розвиваючої, загальноосвітньої та виховної цілей.

Практична мета навчання полягає в оволодінні студентами знаннями про функціонування іноземної мови (англійської) як засобу спілкування в усній та письмовій формі в освітньому середовищі, науковій та професійній сферах; формуванні вмінь і навичок, використання певних мовних моделей та структур у різноманітних навчальних та фахових комунікативних ситуаціях; виявленні подібностей та розбіжностей між відповідними академічними дискурсами рідною та іноземною мовою.

Розвиваюча мета передбачає подальший розвиток комунікативних здібностей студента, його пам'яті (слухової й зорової, оперативної і тривалої), уваги (довільної і мимовільної), логічного та критичного мислення, вольових якостей, пов'язаних з досягненням прогресу в навчальній діяльності.

Загальноосвітня мета передбачає подальший інтелектуальний розвиток студента, розширення його кругозору, поглиблення знань у сфері фахових дисциплін; формування умінь і навичок спілкування з колегами, обміну інформацією та думками у науковій та професійній сферах іноземною мовою.

Виховна мета передбачає виховання у студентів культури спілкування в глобальному освітньому та фаховому середовищі.

Завдання навчальної дисципліни «Іноземна мова за фаховим спрямуванням» – поетапне формування основних складових **іншомовної фахової академічної комунікативної компетентності**, зокрема:

- **лексичної компетентії**: формування умінь і навичок вживання лексики до тем змістових модулів;
- **граматичної компетентії**: засвоєння знань, формування умінь і навичок вживання певних граматичних конструкцій;
- **мовленнєвої компетентії**: формування умінь і навичок усної та письмової комунікації, зокрема: монологічного та діалогічного мовлення, участі у дискусіях, написання різних видів письмових робіт до тем змістових модулів;
- **соціокультурної компетентії**: формування умінь і навичок комунікації в академічній сфері, що передбачають володіння інформацією про етику спілкування у міжнародному освітньому середовищі, наукових колах та фаховій сфері.
- **дискурсної компетентії**: засвоєння знань про жанри академічного стилю, формування умінь і навичок створення усних і письмових висловлювань відповідного формату для ефективної комунікації у науково-фаховому середовищі.

Іншомовна фахова академічна комунікативна компетентність формується у процесі виконання студентами таких **видів мовленнєвої діяльності**:

- **читання**: формування у студентів умінь і навичок розуміння, вилучення необхідної інформації, інтерпретації та перекладу у процесі опрацювання текстів до тем змістових модулів;
- **письмо**: виконання письмових вправ та завдань, що відображають лексичний і граматичний матеріал змістових модулів; створення різножанрових письмових дискурсів у процесі написання письмових робіт різних форматів;
- **аудіювання**: прослуховування інформації до тем змістових модулів з подальшим її опрацюванням у формі виконання відповідних вправ та завдань;
- **усне мовлення**: продукування усного дискурсу на теми змістових модулів у формі монологічного, діалогічного та полілогічного мовлення.

В результаті вивчення курсу «*Іноземна мова за професійним спрямуванням*» студент повинен:

• **знати (оволодіти знаннями):**

- про стилі та жанри усної та письмової комунікації у академічній та фаховій сферах;
- вимоги міжнародних стандартів щодо оформлення наукових публікацій різних жанрів;
- про особливості використання лексичних, граматичних та синтаксичних структур у науково-академічних дискурсах;
- про правила міжособистісної та міжкультурної комунікації у сфері освіти і науки;
- про особливості застосування мультимедійних засобів для створення і поширення комунікативних продуктів у фаховій та академічній сферах

• **вміти (сформувані вміння):**

- читання і розуміння автентичної наукової, науково-популярної, фахової літератури;
- усної комунікації іноземною мовою в освітній, науковій та фаховій сферах в межах лексичного мінімуму та тематики, передбачених робочою навчальною програмою;
- письмової комунікації, а саме – академічних есе, огляду прочитаної літератури, тез доповіді для наукової конференції;
- самооцінювання та критичного оцінювання продуктів мовленнєвої діяльності колег.

Зазначені знання та вміння будуть інтегрованими до нижчеперелічених компетентностей випускника рівня магістр відповідно до Стандарту вищої освіти України: другого (магістерського) рівня, галузі знань 10 – «Природничі науки», спеціальності 101 – «Екологія»:

K01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

K05. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

K06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

K13. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.

K16. Здатність до самоосвіти та підвищення кваліфікації на основі інноваційних підходів у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

3. Програма навчальної дисципліни

Курс 5, семестр 9

Модуль 1 "Лінгво-стилістичні характеристики науково-академічного дискурсу"

Змістовий модуль 1.1

Тема 1. Місце науково-академічного стилю серед інших стилів комунікації.

Тема 2. Лінгвістичні параметри науково-академічної комунікації.

Змістовий модуль 1.2

Тема 3. Використання мови як засобу навчання. Формування навичок активного читання.

Тема 4. Особливості роботи з фаховою термінологією. Фахові терміни у галузі екології.

Модуль 2 "Жанри академічної та наукової комунікації"

Змістовий модуль 2.1

Тема 5. Основні жанри усної та письмової комунікації у сфері освіти і науки.

Тема 6. Есе як базовий жанр академічного письма.

Змістовий модуль 2.2

Тема 7. Специфіка наукового письма у галузі «Природничі науки».

Тема 8. Стандартні вимоги до наукових публікацій у галузі «Природничі науки».

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)		
	Усього	У тому числі	
		пр	с.р
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Модуль 1. Змістовий модуль 1.1			
Тема 1. Місце науково-академічного стилю серед інших стилів комунікації	11	4	7
Тема 2. Лінгвістичні параметри науково-академічної комунікації	11	4	7
Разом – змістовий модуль 1.1	22	8	14
Модуль 1. Змістовий модуль 1.2			
Тема 3. Використання мови як засобу навчання. Формування навичок активного читання	11	4	7
Тема 4. Особливості роботи з фаховою термінологією. Фахові терміни у галузі екології	12	4	8
Разом – змістовий модуль 1.2	23	8	15
Разом – модуль 1	45	16	29
Модуль 2. Змістовий модуль 2.1			
Тема 5. Основні жанри усної та письмової комунікації у сфері освіти і науки	11	4	7
Тема 6. Есе як базовий жанр академічного письма	11	4	7
Разом – змістовий модуль 2.1	22	8	14

Модуль 2. Змістовий модуль 2.2			
Тема 7. Специфіка наукового письма у галузі «Природничі науки»	11	4	7
Тема 8. Стандартні вимоги до наукових публікацій у галузі «Природничі науки»	12	4	8
Разом – змістовий модуль 2.2	23	8	15
Разом – модуль 2	45	16	29
Разом	90	32	58

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Місце науково-академічного стилю серед інших стилів комунікації	4
2	Лінгвістичні параметри науково-академічної комунікації	
3	Використання мови як засобу навчання. Формування навичок активного читання	4
4	Особливості роботи з фаховою термінологією. Фахові терміни у галузі екології	4
5	Основні жанри усної та письмової комунікації у сфері освіти і науки	4
6	Есе як базовий жанр академічного письма	4
7	Специфіка наукового письма у галузі «Природничі науки»	4
8	Стандартні вимоги до наукових публікацій у галузі «Природничі науки»	4
	Разом	32

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	«Місце науково-академічного стилю серед інших стилів комунікації» – виконання вправ та завдань до теми	7
2	«Лінгвістичні параметри науково-академічної комунікації» – – виконання вправ та завдань до теми	7
3	«Використання мови як засобу навчання. Формування навичок активного читання» – виконання вправ та завдань. Опрацювання наукового тексту, робота з журналом читача	7
4	«Особливості роботи з фаховою термінологією. Фахові терміни у галузі екології» – переклад фрагментів наукового тексту	8
5	«Основні жанри усної та письмової комунікації у сфері освіти і науки» – виконання вправ та завдань до теми	7
6	«Есе як базовий жанр академічного письма» – робота над академічним есе	7
7	«Специфіка дисциплінарного наукового письма у галузі «Природничі науки»» – Аналіз фахової наукової статті	7
8	«Стандартні вимоги до наукових публікацій у галузі «Природничі науки»» – Ознайомлення зі стандартами оформлення наукових праць	8
	Разом	58

10. Методи контролю

Форми контролю успішності навчальної діяльності студентів:

- усне опитування;
- перевірка письмових завдань;
- тестування;
- модульний контроль;
- залік;

Вимоги до заліку

Заліки з англійської/німецької мови студенти складають за підсумками поточної успішності:

- успішне виконання усіх ключових індивідуальних і групових навчальних завдань у межах тем змістовних модулів;
- успішне виконання завдань самостійної роботи студента;
- успішне виконання завдань модульного контролю.

Дескриптори рівнів сформованості іншомовної комунікативної компетенції майбутніх фахівців природничого профілю на рівні С1 за видами мовленнєвої діяльності

Рівень володіння мовою	Вид мовленнєвої діяльності	Дескриптори критеріїв
С1	<i>Усне мовлення:</i>	<ul style="list-style-type: none"> – висловлюється швидко і спонтанно без помітних утруднень, пов'язаних з пошуком засобів вираження у суспільному житті, навчанні та з професійними цілями; – демонструє свідоме володіння граматичними структурами, конекторами та зв'язними програмами висловлювання; – вільно володіє широким лексичним репертуаром, що дозволяє долати важкі місця шляхом перефразування; пошуку виразів або альтернативних стратегій; вільно вживає ідіоматичні вирази та колоквіалізми.
С1	<i>Письмо:</i>	<ul style="list-style-type: none"> – пише зрозумілі, добре структуровані тексти на складні теми, підкреслюючи відповідні вихідні положення, викладаючи і доводячи точки зору досить докладно, з допоміжними пунктами, причинами й відповідними прикладами, та завершуючи логічним висновком; – резюмує довгі, складні тексти, робити детальні записи під час лекції на теми своєї сфери інтересів, записуючи інформацію настільки точно й близько до оригіналу, що записами можуть користуватись інші люди.

C1	Читання:	<ul style="list-style-type: none"> – розуміє широке коло довгих, складних текстів про суспільне, професійне життя та навчання, складні інструкції про новий незнайомий прилад або процес його діяльності; – розуміє "спеціалізовану" мову у статтях і технічних інструкціях, навіть такі, що виходять за межі власної сфери діяльності/спеціальності студента за умови, що можна перечитати важкі місця.
C1	Аудіювання:	– сприймає на слух і розуміє довгі відрізки мовлення, зокрема, лекції, складну технічну інформацію та слідкує за складними лініями аргументації, навіть якщо тема малознайома.

Шкала показників критеріїв сформованості іншомовної комунікативної компетенції на рівні C1 студентів природничих спеціальностей

Навчальні досягнення студентів	Показники критеріїв у балах	Показники критеріїв за шкалою ECTS	Показники критеріїв за національною шкалою	Рекомендації щодо складання іспиту про володіння іноземною мовою на рівні B 1/ B2
Демонструє відмінні результати відповідно до визначених критеріїв та їх дескрипторів у всіх видах мовленнєвої діяльності	100 ÷ 90	C1	відмінно	рекомендовано
Демонструє дуже хороші результати відповідно до визначених критеріїв та їх дескрипторів у всіх видах мовленнєвої діяльності	89 ÷ 81	C1	дуже добре	рекомендовано
Демонструє хороші результати відповідно до визначених критеріїв та їх дескрипторів у всіх видах мовленнєвої діяльності	80 ÷ 71	C1	добре	рекомендовано
Демонструє достатні результати відповідно до визначених критеріїв та їх дескрипторів у всіх видах мовленнєвої діяльності	70 ÷ 61	C1	задовільно	не рекомендовано
Демонструє задовільні результати відповідно до визначених критеріїв та їх дескрипторів у всіх видах мовленнєвої діяльності	60 ÷ 51	C1	задовільно	не рекомендовано

Демонструє незадовільні результати відповідно до визначених критеріїв та їх дескрипторів у всіх видах мовленнєвої діяльності.	50 ÷ 41	C1	незадовільно	не рекомендовано
Не володіє іншомовною комунікативною компетенцією	40 ÷ 0	–	незадовільно	не рекомендовано

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою (для екзаменів і заліків).

- максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни, яка завершується заліком становить за поточну успішність 100 балів.
- при оформленні документів за залікову сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів:

- змістовність усних та письмових висловлювань: відповідність темі, розкриття теми, обґрунтованість відображення комунікативних намірів та форм їх реалізації;
- когерентність: логічність викладу, чіткість структури, зв'язність висловлювань, реалізація комунікативного наміру;
- лексична адекватність: використання лексики відповідно до комунікативного наміру та визначеного рівня володіння англійською мовою;
- граматична коректність: дотримання правил орфографії і пунктуації, правильність вживання граматичних структур;
- відповідність фонетичним нормам: правильність вимови, інтонацій, темпу мовлення.

Успішність студентів оцінюється за результатами поточного та підсумкового контролю. Поточний контроль рівня знань здійснюється шляхом проведення тестувань, написання та перевірки творчих письмових завдань, диктантів, перекладів, усного опитування. Підсумковий контроль проводиться під час модульного контролю та заліку.

Шкала оцінювання: Університету, національна та ECTS

<i>Оцінка в балах</i>	<i>Оцінка ECTS</i>	<i>Визначення</i>	<i>За національною шкалою</i>	
			<i>Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку</i>	<i>Залік</i>
90 – 100	A	<i>Відмінно</i>	<i>Відмінно</i>	<i>Зараховано</i>
81-89	B	<i>Дуже добре</i>	<i>Добре</i>	
71-80	C	<i>Добре</i>		
61-70	D	<i>Задовільно</i>	<i>Задовільно</i>	
51-60	E	<i>Достатньо</i>		

Протягом семестру проводиться не менше двох модулів або колоквиумів чи контрольних робіт або інших видів контролю. Максимальна кількість балів, яка встановлюється для цих видів контролю, а також відповідність оцінок FX та F у шкалі ECTS, у балах та національній шкалі визначається Вченими радами факультетів або кафедрами, які забезпечують викладання відповідних дисциплін.

Рекомендована література

Нормативна

1. Стандарт вищої освіти України: другий (магістерський) рівень, галузь знань 10 – «Природничі науки», спеціальність 101 – «Екологія». Затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 04.10.2018 р. № 1066. - <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/101-ekologiya-magistr.pdf>

Базова

1. Mykytenko N, Sulym V., Kozolup M. (2017). Developing academic literacy: EAP for science majors: навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка. 184 с.
2. Яхонтова Т. В. (2002) Основи англомовного наукового письма: Навч. посібник. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка. 220 с.
3. Микитенко Н. О., Рубель Н. В., Саламаха М. Я. (2015). English for students of Ecology. Підручник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка. 213 с.
4. Prodromou, L. (2001). Grammar and Vocabulary for First Certificate. London : Pearson Education Limited.

Допоміжна методична

1. Bailey S. (2014). Academic Writing: A Handbook for International Students. London, New York: Routledge. 260 p.
2. McCarthy M., O'Dell F. (2008). Academic vocabulary in use. Cambridge : Cambridge University Press.
3. Brown H. D., Cohen D. S., O'Day J. (1991). Challenges: A Process Approach to Academic English. – Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall Regents.
4. Stern L. (2006). What Every Student Should Know about Avoiding Plagiarism. New York : Pearson Longman. 74 p.
5. Porter D. (2007). Check your vocabulary for academic English. London: A & C Black.
6. Longman dictionary of contemporary English. (2003) / [director, Della Summers]. – New ed. Pearson Education Limited.
7. Bazerman C. (2010). The Informed Writer: Using Sources in the Disciplines. – The WAC Clearinghouse. Fort Collins, CO. Available at <http://wac.colostate.edu/books/informedwriter/>

Фахова

1. Botkin, D. B., Keller E. A. (2011). Environmental science: Earth as a living planet. 8th ed. John Wiley & Sons, Inc.
2. Cunningham W. P., Cunningham M. A. (2005). Environmental science: A global concern. 8th ed. N.Y.: McGraw-Hill.
3. Miller G. T., Spoolman S. E. (2010). Environmental science. 13th ed. Brooks/Cole, Cengage Learning.

Інформаційні ресурси

1. Advice on Academic Writing. University of Toronto. Retrieved from <http://www.writing.utoronto.ca/advice/>
2. Purdue Online Writing Lab. – Retrieved from <https://owl.english.purdue.edu/owl/>
3. Writing an Essay. Learning Skills @ CSU. Retrieved from <http://www.csu.edu.au/division/studserv/my-studies/learning/pdfs/essay.pdf>
4. Fulbright Program in Ukraine. Retrieved from <http://www.fulbright.org.ua/>
5. Global Environmental Change Peer-reviewed journal. URL: <https://www.journals.elsevier.com/global-environmental-change>
6. Annual Review of Ecology, Evolution, and Systematics. Peer-reviewed journal. URL: <https://www.annualreviews.org/journal/ecolsys>
7. Nature Ecology and Evolution. Peer-reviewed journal. URL: <https://www.nature.com/natecolevol/>
8. Journal of Applied Ecology. Peer-reviewed journal. URL: <https://www.britishecologicalsociety.org/publications/journals/journal-of-applied-ecology/>